

EL LLENGUATGE

Desvetllar

Tots els diccionaris bilingües (castellà-català) proposen únicament el verb *desvetllar* com a equivalència del verb del castellà «desvelar» (Moll hi afegeix la variant formal *desvetllar*, pròpia de les Illes Balears). I, efectivament, aquesta equivalència única és estrictament correcta, perquè és normal que els diccionaris prescindixin de les formes o dels usos considerats incorrectes. Podem, per tant, admetre que es pot traduir sempre «desvelar» per *desvetllar*, o que podem dir *desvetllar* en tots els casos en què el castellà diu «desvelar», només amb la condició que aquest verb sigui usat amb el significat que li reconeix la pròpia normativa. Dit altrament, el verb «desvelar» és avui freqüentment usat amb el significat de «revelar», que la preceptiva del castellà rebutja. explicitament, i de què prescindeixen, per consegüent, tal com hem dit, els diccionaris d'equivalències, cas en què no hem de traduir aquest verb —o usar-lo en la mateixa circumstància—, per *desvetllar* sinó per *revelar*, és a dir, tal com caldria fer en castellà correcte. Ja s'ha dit més d'una vegada que, posats a imitar el castellà, imitem fins i tot les seves incorreccions. Usar *desvetllar* en lloc de *revelar* (un secret, una conspiració) és un fet insòlit, desconegut en el llenguatge parlat, però això no priva que algú hi caigui de tant en tant en la llengua escrita, sia perquè tradueix sia perquè l'escriptura li encarca l'expressió i es deixa influir aleshores per models llibrescos.

Cal recordar que, fent abstracció del fet que la normativa del castellà rebutgi l'ús de «desvelar» significat «revelar», aquest ús té una explicació molt lògica, car aquest verb aleshores no provindria de «vela», que significa *vetlla*, sinó de «velo», que vol dir *vel*. En català, en canvi, l'ús, de *desvetllar* en lloc de *revelar*, com en aquest comentari periodístic que acabem de llegir, «... els mitjans informatius han desvetllat que el líder del...», és no únicament el calc d'una incorrecció del castellà sinó també una absurditat.

En castellà s'usa també «desvelar» significat «treure el vel», cosa que tampoc no és admesa. Un cop que vam llegir, en el reportatge periodístic d'un casament principesc, que en un moment determinat de la cerimònia la núvia «fue desvelada», de moment vam interpretar, potser amb més d'un lector, que la princesa, cansada de la funció, ja pesava figures.

Albert Jané